

ADVIES Nr 28 / 1999 van 8 september 1999

O. Ref. : 10 / A / 1999 / 028

BETREFT : Voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen.

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer,

Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, inzonderheid artikel 29;

Gelet op de adviesaanvraag van de Minister van Binnenlandse Zaken dd. 23 juni 1999;

Gelet op het verslag van de Voorzitter,

Brengt op 8 september 1999 het volgende advies uit :

VOORAFGAANDE OPMERKING.

De Commissie betreurt dat zij niet beschikt over een ontwerp van memorie van toelichting of minstens een toelichtende nota. Bij gebreke daaraan dient zij soms te gissen naar de betekenis en de draagwijdte van een ontwerpbeperking, wat de adviesverlening niet ten goede komt.

De hierna volgende opmerkingen gelden dan ook onder voorbehoud dat de interpretatie van de Commissie overeenstemt met de bedoeling van de adviesaanvrager. Het ware een goede zaak dat zulks bevestigd zou worden in de memorie van toelichting.

ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING.

Artikel 1

Geen commentaar.

Artikel 2

Artikel 2 voegt in artikel 3, eerste lid, een informatiegegeven toe aan de reeds bestaande. Het gaat om een bijzondere categorie, namelijk « de aard en de plaats van andere informatiegegevens dan deze opgesomd in punt 1° tot 11°, opgenomen in de automatische repertoria en bestanden beheerd door de overheden, administraties en openbare diensten aangeduid door de Koning ».

Het is geïnspireerd op het ontwerp van wet inzake een Rijksregister der rechtspersonen.

De Commissie heeft geen praktisch bezwaar tegen de voorgenomen wetswijziging. Zij kan beschouwd worden als een vorm van betere dienstverlening door het Rijksregister. In plaats van bestanden te « kopiëren » naar het Rijksregister volstaat het aan te duiden waar de gegevens zich bevinden. Deze werkwijze vermijdt redundantie die duur is en weinig privacy-vriendelijk. Wel moet duidelijk zijn dat het enkel om identificatie- en niet om informatiegegevens kan gaan. Ofschoon deze precisering voorkomt in de ontwerpbeperking zouden een aantal voorbeelden in voormelde ontwerpmemorie de Commissie toegelaten hebben na te gaan of deze beperking in de praktijk ook in acht genomen zou worden. De Commissie neemt aan dat « andere informatiegegevens » bijvoorbeeld kunnen zijn de tijdelijke verblijfplaats, bijvoorbeeld in geval van opname in een ziekenhuis.

De Commissie stelt vast dat de ontwerpbeperking enkel betrekking heeft op personen over wie gegevens in het Rijksregister opgenomen zijn en niet tot doel heeft om gegevens te laten opnemen van personen die niet onder het personele toepassingsgebied van het Rijksregister vallen. Zij vraagt zich af of deze interpretatie strookt met de bedoeling van de adviesaanvrager.

De Commissie dringt erop aan dat voor deze ontwerpbeplating een aantal verduidelijkingen en wijzigingen worden aangebracht :

- het is niet meteen duidelijk wat de Koning aanduidt : gegevens, repertoria en bestanden of overheden, administraties en openbare diensten, dan wel al deze elementen ?
- de bevoegdheid, gegeven aan de Koning, zou moeten vervangen worden door de vereiste van een in Ministerraad overlegd besluit, na advies van de Commissie of machtiging van het machtigingscomité.
- de introductie van deze nieuwe mogelijkheid gaat niet gepaard met waarborgen zoals de omschrijving van de categorieën van gegevens, de finaliteiten (tenzij men aanneemt dat zulks reeds geschiedde in artikel 1 van de Rijksregisterwet) of de openbare overheden, administraties en openbare diensten.

Artikel 3

Artikel 3 vervangt het huidige artikel 5 van de Rijksregisterwet door een nieuwe bepaling.

In tegenstrijd met hetgeen de Commissie in haar advies gesuggereerd had, blijkt het machtigingscomité zijn naam niet waar te maken, vermits het slechts een advies verleent. De Commissie blijft van oordeel dat het machtigingscomité beslissingsbevoegdheid moet hebben, zoals het voorzien is voor het Toezichtcomité van de Kruispuntbank. Op die manier kan een veel preciezer veiligheidsbeleid gevoerd worden en verzekerd worden dat er waarborgen voorhanden zijn. Eén en ander is op die manier gemakkelijker moduleerbaar.

In bovenstaande optiek dient de term «(de Koning) kan » te vervallen en vervangen te worden door "(de Koning) verleent" : wanneer het machtigingscomité gunstig oordeelt, dient de aanvraag ingewilligd.

Artikel 5, 1° nieuw.

Gevolg gevend aan de wens van de Commissie maakt deze bepaling de notie « algemeen belang » tot het kernpunt van het ontwerp. Aan welke instellingen kan er, naast de instellingen die opdrachten van openbare dienst vervullen, op grond van deze notie, toegang verleend worden ?

Het gebruik van de gegevens bekomen van het Rijksregister door instellingen die een opdracht van algemeen belang vervullen, zou strikt beperkt moeten blijven tot deze opdrachten van algemeen belang. Men denke met name aan commerciële ondernemingen die een opdracht van algemeen belang vervullen en die de gegevens niet zouden mogen gebruiken voor hun commerciële activiteiten. Deze beperking is wel uitdrukkelijk opgenomen voor de advocaten die enkel informatie mogen verkrijgen die zij als medewerkers van het gerecht nodig hebben.

Anderzijds had de Commissie in haar advies nr. 30/98 gevraagd dat voor de beroepen voor dewelke er een orde of een instantie met disciplinaire bevoegdheid bestaat de toegang enkel zou kunnen plaatsvinden via deze instantie. De achterliggende motivering daarvoor is dat deze kunnen fungeren als filters. Aan hen moet de reden van de raadpleging opgegeven worden; zij kunnen een rechtmatigheidscontrole doorvoeren. Op die wijze kan met andere woorden een autocontrole door de sector zelf georganiseerd worden. In het ontwerp is dat het geval voor de advocaten, maar niet voor de gerechtsdeurwaarders noch voor de notarissen.

Verder dringt de vraag zich op of de toegang beperkt moet worden tot instellingen *van Belgisch recht*.

Tenslotte stelt de Commissie vast dat het niet duidelijk is waarop de termen « voor de informatie die zij door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie bevoegd zijn te kennen » betrekking hebben : op de notarissen en gerechtsdeurwaarders, enkel op de gerechtsdeurwaarders of op alle instellingen, overheden en personen die voorafgaand opgesomd worden ?

Artikel 5, 2° nieuw .

Deze ontwerpbe­paling herneemt het huidige artikel 5, b van de huidige Rijksregisterwet.

Artikel 5, 3° nieuw.

De formulering « (...) die op een of andere manier tussenkomen in de procedure inzake de toekenning (...)» komt als al te vaag voor.

Artikel 5, 4° nieuw.

Deze ontwerpbe­paling is terminologisch weinig duidelijk. Gaat het om onderaannemers in de zin van de wet van 8 december 1992 of is het een term eigen aan deze tekst ? In het Frans wordt dezelfde terminologie gebruikt, terwijl in het Nederlands de term « verwerker » gebruikt wordt in de wet van 8 december 1992. Het gaat bovendien om een herhaling van een bepaling van de wet van de wet van 8 december 1992. Deze bepaling is wellicht niet overbodig in de mate waarin zij inhoudt dat de onderaannemers alle verplichtingen moeten naleven op dezelfde wijze als de verantwoordelijken voor de verwerking. .Alleszins moet vermeden worden dat de bepaling als een afwijking geïnterpreteerd kan worden.

Artikel 4.

Deze ontwerpbe­paling wordt gekenmerkt door dezelfde terminologische ambiguïteit als hierboven aangegeven : de tekst gewaagt van een machtigingscomité doch geeft dit slechts een adviserende bevoegdheid.

Bovendien zijn de bevoegdheden van het comité in vage bewoordingen omschreven. In werkelijkheid zou het comité een drievoudige verificatie/controlé moeten doorvoeren :

- gaat het om een instelling die opdrachten van algemeen belang vervult ?
- zijn de gevraagde gegevens adequaat, ter zake dienend en niet overmatig ten opzichte van het nagestreefde doel ?
- zijn de voorwaarden inzake veiligheid en vertrouwelijkheid vervuld ?

Verder dringt de vraag zich op hoe de besluitvorming in de schoot van het machtigingscomité zal verlopen.

Tenslotte spreekt het voor zich dat de Commissie zelf onder haar leden diegenen moet aanduiden die deel uitmaken van het machtigingscomité en niet de Minister van Justitie, gelet op het onafhankelijk karakter van de Commissie, bepaald door de wet van 8 december 1992.

Artikel 6.

Deze bepaling komt tegemoet aan de uitdrukkelijke vraag (cf. advies 30/98) van de Commissie, doch slechts ten dele. Er is inderdaad geen rekening gehouden met de werkgevers. Voor het uitvoeren van hun wettelijke verplichtingen dienen deze gemachtigd te worden het Rijksregister te

gebruiken in hun betrekkingen met instellingen, organisaties en personen die zelf gemachtigd zijn het nummer te gebruiken.

Meer algemeen is de Commissie van oordeel dat :

- het recht op toegang tot de informatiegegevens van het Rijksregister "automatisch" tot het recht op het gebruik van het nummer moet leiden (zoals in het ontwerp opgenomen);
- het omgekeerde niet het geval dient te zijn : het moet mogelijk zijn enkel het gebruik van het nummer toe te kennen, zonder toegang tot de informatiegegevens;
- wanneer het recht op het gebruik van het nummer toegekend is, de gerechtigde "automatisch" het recht verwerft om het nummer te gebruiken in de relaties met derden voor de uitvoering van wettelijke taken;
- dat laatstgenoemde derden op hun beurt in hun relaties met de gerechtigden "automatisch" het recht moeten verwerven het nummer te gebruiken.

Artikel 7.

De Commissie begrijpt de weglating, in artikel 11 van de Rijksregisterwet, van de verwijzing naar artikel 5 van de Rijksregisterwet niet.

Artikel 8.

De veiligheidsconsulent zou minstens de opdrachten moeten vervullen die aan de aangestelde voor de gegevensbescherming toekomen (zie richtlijn 95/46/EG). Het advies 30/98 van de Commissie preciseerde dat hij onder andere opdrachten inzake de bescherming van de persoonsgegevens diende te hebben. Verder kan gedacht worden aan het instaan voor de integriteit en de beschikbaarheid van de gegevens.

In elk geval komt de bepaling lapidair over, met name wat betreft de taken van de veiligheidsconsulent.

De Commissie is van oordeel dat de bepaling leemtes vertoont wat betreft :

- de vorming van de veiligheidsconsulent ;
- de draagwijdte van het advies van de veiligheidsconsulent zou gepreciseerd moeten worden. In dat opzicht is de Commissie van oordeel dat de consulent een reële macht moet hebben. Dit resultaat kan bekomen worden door bijvoorbeeld te bepalen dat wanneer het schriftelijk advies van de consulent niet gevolgd wordt, het dagelijks bestuur binnen een bepaalde termijn moet motiveren waarom het niet gebeurde) ;
- bij het indienen van de aanvraag zou de naam van de consulent moeten opgegeven worden ; en,
- in geval van betwisting zou de consulent zich moeten kunnen wenden tot het machtigingscomité.

Artikel 9.

Andermaal betreft het een bepaling die niet altijd even duidelijk is (euvel waar een ontwerp-memorandum of toelichtende nota minstens ten dele aan had kunnen verhelpen). Wat wordt verstaan onder de koppelingen van bestanden of gegevens ? Welke betekenis dient gegeven aan de termen « (...) die toegelaten worden door middel van (het in artikel 8 bedoelde identificatienummer) » ? Gaat het om geplande dan wel daadwerkelijke koppelingen ? In elk geval moeten de koppelingen in overeenstemming zijn met de wettelijke opdrachten.

Wat betreft artikel 12 bis, § 2, 1° nieuw, wenst de Commissie te vernemen of het om een aangifte gaat, te onderscheiden van de aangifte ex artikel 17 WVP. Verder meent zij dat de modaliteiten niet door de adviesaanvrager maar door haarzelf vastgelegd dienen te worden. Tenslotte is het wellicht niet overbodig erop te wijzen dat in de optiek van de Commissie het register weliswaar

door haar bijgehouden wordt maar dat het opstellen ervan, voorbereidende fase, het machtigingscomité toekomt.

Wat betreft artikel 12 bis, § 2, 2° nieuw is niet duidelijk wat bedoeld wordt met « de stroom gegevens die gegenereerd zijn door het (...) identificatienummer ».

In artikel 12 bis, § 2, 3° nieuw, schrijve men in de Nederlandstalige versie « organen » in plaats van « instellingen ».

Verder lijkt het de Commissie nuttig om in hetzelfde artikel 12, § 2 nieuw een 4° toe te voegen waarin bepaald zou worden dat de personen die de gegevens daadwerkelijk verwerken een verklaring moeten ondertekenen waarin zij zich ertoe verbinden het vertrouwelijk karakter van de gegevens te bewaren.

Artikel 10.

Geen commentaar.

Artikel 11.

Geen commentaar.

Artikel 12.

Om een maximale transparantie van het systeem te waarborgen, zou het opportuun zijn te voorzien dat de beslissingen van het machtigingscomité gepubliceerd worden in het Belgisch Staatsblad. Een bijkomende manier om de transparantie te verzekeren, zou erin bestaan het uitbrengen van een jaarlijks activiteitenverslag door het machtigingscomité verplicht te maken.

OM DEZE REDENEN

Verleent de Commissie, onder voorbehoud van de hierboven gemaakte opmerkingen, een gunstig advies.

De secretaris

De voorzitter

(get.) M.- H. BOULANGER

(get.) P. THOMAS